

BoÅ¡njacima u Banjoj Luci prijeti nestanak?!

11/02/2009 20:47 by BanjaLukauSrcu

Svjesni da je tekst Å;to ga objavujemo samo jedan od moguÅ;ih pogleda i pristupa boÅ¡njakaÅ;kom pitanju u Banjoj Luci, te stoga nuÅ;%no subjektivan, pozivamo naÅ;je Ä•itaoce, posebno BanjalukaÅ;ane, bez obzira gdje danas Å;%ive, da se ukljuÄ;e u razmatranje ove problematike i daju svoj doprinos.

Sjedim i piÅ;jem ovaj tekst o Banjoj Luci, ali ne zbog toga Å;to mislim da stvar najbolje znam, niti sam od onih sa ogromnim Å;%ivotnim iskustvom, nego piÅ;jem samo zbog toga Å;to drugi niko neÄ;te ili ne smije. BoÅ¡njaci u Banjoj Luci viÅ;je skoro i ne pruÅ;%aju otpor, nego veÄ;tinom Å;ute i pate pod udarcima velikosrpskog projekta Ä•ekajuÄ;ti joÅ;i samo posjetu Azaila kao konaÄ;ni izlaz za izbavljenje iz banjalukaÅ;kog koÅ;mara. PiÅ;jem o gradu koji je boÅ;jnjaÅ;ki nacionalni korpus potpuno zaboravio i koji veÄ;t neki nazivaju uvrjedljivo dijasporom. DanaÅ;jne stanje odgovara stanju muslimana iz KanjiÅ;%e u MaÄ;arskoj 1689. godine koji su bili godinama u okruÅ;%enju oÄ•ekujuÄ;ti pomoÅ;t ummeta koja nije dolazila. Mi smo naÅ;%alost u sliÄ;nom okruÅ;%enju, a maltretiranje koje mi podnosimo je gore od ubijanja. Mi istina joÅ;i ne jedemo, kako je onda pisao Piri Ahmed Efendi, uÅ;%eglo braÅ;jno od heljde (zobi) ali to ne znaÄ;i da nam je lakÅ;je nego nekada njima u KanjiÅ;%i. Sjedimo i Ä•ekamo pomoÅ;t koja ne dolazi, odrÅ;%avajuÄ;ti bioloÅ;ko jezgro muslimanskog naroda u Banja Luci pokuÅ;javajuÄ;ti odrÅ;%ati boÅ;jnjaÅ;ku glavu uspravnu i ponosnu. Stanje nam je kao nekada BoÅ;jnaka NikÅ;jiÅ;ta, Ulcinja, Å;ahoviÅ;ta, NiÅ;ja, Vranja, Beograda krajem 19 og i poÄ•etkom proÅ;jlog stoljeÅ;ta. Samo ovaj put znamo da nemamo kuda, jer za BoÅ;jne viÅ;je nema povlaÄ;enja. Nema se kud, opstatи moramo jer u slijedeÅ;oj rundi moÅ;%da viÅ;je neÄ;temo imati svoje zemlje ako se ne suprotstavimo. Svjesni smo da Ä;te Velike Srbije u Banjoj Luci i Bosni biti obrnuto proporcionalno broju BoÅ;jnaka koji su opstali, Å;%ive ili se rode u njoj. Å%;iveÄ;ti u ovome gradu svakodnevno posmatram mjesto gdje je nekada izvojevana jedna od najbriljantnijih pobjeda BoÅ;jnaka 1737. poznatija kao Boj pod Banja Lukom.

Pobijedili smo Austrijance jer smo bili jedinstveni i spremni da Å;%ivotom odbranimo BoÅ;jnaka i vjeru u drugoj Ä•arÅ;jiji. Å;to je najvaÅ;%nije, vidokrug nam je tada sezao dalje od prvog brda vlastite Ä•arÅ;jije. To je, rekao bih, mjesto gdje smo se na tren pribliÅ;%ili druÅ;jtu nacija koje drÅ;%e do sebe. Gledam tvrÅ'avu Kastel gdje su se banjalukaÅ;ki BoÅ;jnjaci te godine uÅ;janÄ;ili, spremni umrijeti za svoju vjeru i zemlju. Nekada davno u tvrÅ'avi je bila dÅ;%amija. VeÄ;t odavno je sruÅ;jena, a pouku do danaÅ;jnjeg dana skoro i da nismo primili. Zbog toga nam je sruÅ;jeno preko hiljadu dÅ;%amija i Å;to se tiÄ;e ponovne izgradnje tu nismo loÅ;ji ali slabo ili bolje reÄ;eno nikako, ne gradimo mehanizme njihove zaÅ;tite. U blizini tvrÅ'ave su dijelovi grada zvani Laus i Medreska, gdje su bili postavljeni austrijski topovi sa ciljem da nam se joÅ;i u onaj vakat razvuÄ;e pamet. Gledam poznatu kuÄ;tu BojÅ;ta u koju je nekada boravio Omer paÅ;ja Latas kada je prebjegao iz Hrvatske. Prodata je. Malo dalje je, nad Vrbasom, BeÅ;jlagiÅ;ta kuÄ;ta, kuÄ;ta nekadaÅ;jnjeg ministra saobraÅ;taja koju su komunisti bili konfiskovali. Ministar je umro u nostalgiji za voljenom grudom u Argentini plaÄ;tajuÄ;ti ceh borbe za tuÅ'u drzavu i tuÅ'i groÅ;j. Blizu nje, skoro uz Gradski most je kuÄ;ta HusedÅ;%inoviÅ;ta, nekadaÅ;jnjeg banjalukaÅ;kog gradonaÅ;elnika. I ona je veÄ;tim dijelom prodata. Odmah do nje, u ovoj muslimanskoj mahali, gradi se crkva na mjestu gdje je nakon Drugog svjetskog rata bila zgrada UDBE. Naspram nje, odmah preko Vrbasa u blizini Gradskog mosta su stanovali roditelji Nerkeza SmajlagiÅ;ta. Nekoliko stotina metara, nizvodno Vrbasom, a odmah iza tvrÅ'ave Kastel, je mahala zvana Dolac i dÅ;%amija u koju sam iÅ;ao u mejtef. U blizini se tu, kako kaÅ;%u, nekada davno nalazila tekija. Danas je na tom mjestu, u kuÄ;ti BiberiÅ;ta, privremeno smjeÅ;jten, Merhamet ili mjesto gdje se distribuirajuÄ;ti ono malo pomoÅ;t koju dobijaju BoÅ;jnjaci Banja Luke zaboravljeni od ostatka boÅ;jnjaÅ;kog korpusa. Naspram ove kuÄ;te, preko Vrbasa bio je konvikt za muslimanske Ä'ake, koji su izgradili i finansirali begovi DÅ;%iniÄ;ti. Na vrlo malom prostoru je mnogo interesantnih mjesta gdje su nekada Å;%ivjeli znameniti BoÅ;jnjaci ovoga grada.

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

U Bosni ili Velikoj Srbiji

Mi danas istina Ä¾ivimo u Banjoj Luci ali stanujemo u Majke Jevrosime, Petra KaraÄ'orÄ'eviÄ'ja Osloboodioca, Solunskoj, Pere KreÄ'e, Srpskih branilaca, kupamo se u Srpskim Toplicama i Äjetamo ObiliÄ'evim. U Bosni smo, ali defakto u Velikoj Srbiji, prznali mi to ili ne. TeÄ'ko da se i moÄ¾e naÄ'ti neki trag stare Banja Luke a ono Ä'je i ostalo preko noÄ'ji se ruÄ'ji. Iznad grada je brdo Ä ehitluci, preimenovano u Banj brdo. Tamo negdje iza Ä ehitluka 80 - 100 km dalje kod Travnika ili Jajca poÄ•inje odbranjena Bosna. Televizije Srbije pa Ä•ak i Hrvatske se mogu gledati za razliku od bosanskih federalnih kanala koji su nedostiÄ¾ni bez kablovske televizije. U duÄ'janima tu i tamo se moÄ¾e kupiti bosanska roba. Sa flaÄ'ja mineralne vode ili nekog piÄ'ja na policama osmjejuju se Knjaz MiloÄ' sa KaraÄ'orÄ'em, radujuÄ'ji se vlastitom uspjehu koji je prevaziÄ'ao njihov najveÄ'ji optimizam. Ne tako davno i sami su protjerivali muslimane iz Srbije i Crne Gore. Uspjeli su preÄ'ji Drinu nakon tolikoÄ stoljeÄ'ja i ne ide im se nazad i htjeli bi nastaviti svoj krvavi pir. Pitam se Ä'ja bi danas rekli za ovaj grad Ferhad paÄ'ja SokoloviÄ' ili komandant iz Boja pod Banja Lukom 1737. Ali-beg OsmanpaÄ'jiÄ' na jednoj i Omer-paÄ'ja Latas na drugoj strani? Ä ta bi rekle generacije banjaluÄ•kih muftija od NurkiÄ'ja, ZahiroviÄ'ja, HaliloviÄ'ja, na jednoj, i muftija MaglajliÄ' i efendija ZuhriÄ', na drugoj stani? Bi li se kajali zadnja dvojica Ä'je su za sitan vlastiti Ä'tar popuÄ'jali srpskoj politici? Ä ta bi rekli banjaluÄ•ki BoÄ'jnaci koji su nekada, ne tako davno, bili u prohrvatskoj Uzdanici ili prosrpskom Gajretu, a istovremeno bez svog kulturnog druÄ'jstva. Ä ta bi besjedili potpisnici BanjaluÄ•ke deklaracije iz Drugog svjetskog rata koji su Ä'jtili komÄ'ije Srbe za vrijeme NDH? Potpisnik ove Deklaracije, muftija ZahiroviÄ', napadnut je za vrijeme minulog rata od stane srpskog vojnika u blizini Ferhadije. Stari muftija je jedva izvukao Ä¾ivu glavu.

Mladomusliman Nijaz KaraselimoviÄ', sin jednog od potpisnika ove deklaracije bio je hapÅjen, zatvaran i strahovito maltretiran po zatvorima u minulom ratu kao predsjednik Merhameta od strane komÄ'ije Srba? Od takvih komÄ'ija Ä'uÄ'emo samo muk na sve ovo, Ä'je znaÄ'i odobravanje. Srbi nisu mogli naÄ'ti 50 - 60 potpisnika neke srpske deklaracije tamo neke 1992. ili 93. Mi jesmo i ponosimo se time. Ä ta bi danas rekao stari komunista Akif Ä eremet sa svojim uÄ•enikom, skojevcem Osmanom KarabegoviÄ'jem i 1800 gradskih ``naprednih drugova`` iz mahala iz vakta prije Drugog svjetskog rata na jednoj - i Mladi Muslimani sa nekih 50-ak momaka i djevojaka uopÅ'je zainteresiranih za vlastitu vjeru i naciju u Banjoj Luci na drugoj strani? Stari ljudi su mi priÄ•ali da su, ponekad, mogli vidjeti meÄ'u njima i danaÄ'njeg akademika Muhameda FilipoviÄ'ja, koji je jedan od rijetkih BoÄ'jnaka Ä'je je proÅ'li sistem koliko toliko koristio i za boÄ'injaÄ•ke ciljeve. Ä ta bi rekli bivÅ'ji komunisti, ko je u tumaranju kroz crvenu maglu na kraju ostvario svoj cilj? Ceh nesloge, vjekovnog spavanja i muslimanskih zabluda plaÄ'amo danas mi koji smo ostali u Banjoj Luci. VeÄ'tinom od gore pomenutih ne moÄ¾emo viÄ'je niÄ'ja Ä•uti ali muk naÄ'ih boÄ'injaÄ•kih stranaka SDA i SBIH odnosno TihiÄ' Sulejmana i Harisa SilajdÄ¾iÄ'ja je gori i bolniji. Mi kao i da ne postojimo. Pitamo se kako nisu izvukli pouku po kojoj su naÄ'ji neprijatelji uvijek izvlaÄ•ili korist zbog naÄ'eg nejedinstva, Ä'je je rezultiralo daljnjem gubljenjem teritorija, protjerivanjem, silovanjem, ruÄ'enjem a sve to Ä•esto samo zbog vlastite sujete. DrÅ¾ave nas je koÄ'jtalala sujeta RizvanbegoviÄ'ja u praskozorju naÄ'je nezavisnosti pod vodstvom GradaÄ'orÄ'eviÄ'ja. Opet su naÄ'ji protivnici zbog naÄ'eg suludog nejedinstva kajmak jeli, a mi gladni bili.

Ni jedan hafiz u cijelom gradu

TeÄ'ko da se deÄ'javaju i neke promjene u vjerskom Ä¾ivotu grada Banja Luke iz koga rijetko da je neko posljednjih decenija zavrÅ'io medresu a teoloski fakultet da i ne govorim. Bio je to grad sa Ä•etiri medrese u nekom drugom vaktu. Bio je to grad u kome su se mukabele uÄ•ile a da niko nije morao uzeti Ä•asni Mushaf u ruke. Danas samo osamdeset godina kasnije nemamo niti jednog hafiza u Ä•itavom gradu.

Nije lahko Ä¾ivjeti i biti musliman u danaÄ'njoj Banjoj Luci u kojoj su rijetki dani da nisu napadnute institucije, imovina i mezaristani BoÄ'jnaka. TeÄ'ko je Ä¾ivjeti u gradu u kojem tebi BoÄ'injaÄ•e, dok si na namazu, psuju balijsku ili tursku mater, uz ciku razbijenog prozora i na twojoj dÄ¾amiji. Sretni smo ako Ä•ujemo kako se niz crijeplj kotrlja kamen i kako nema veÄ'je Ä'jtete. Sve se deÄ'ava na oÄ•igled policije koja po obiÄ•aju spava u obliÄ¾njem autu ili se grije u

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

obličnjem dužanu ili kafani. Lahko je biti Musliman na Bačaraciji, Travniku ili Bihaću a veoma težko u Banjoj Luci. Snaga današnjih Boćnjaka je onolika koliko su u stanju da zaštite naša prava u Banjoj Luci, Bjeljini, Foči i Fazlagićima Kuli kao jednom od najslabijih karika u bosanskom lancu. Znate li braćo da vam mi u željama učinimo Svetog Savu, Majku Jevrosimu, srpske ustanke, što imamo željiliču a naši političari se i dalje složno svađaju dok mi nestajemo na vatri njihove nesloge.

Iseljeni banjalukači po želji u Bosni, Njemačkoj, Holandiji, Americi, Austriji se ne vraćaju. Poneko istina dože ali u plehanom sanduku. Godine su prošle, nas u privatizacijskoj privredi nije bilo, jer smo raseljeni i bila je to borba za goli opstanak, a djeca su se rađala u Geteborzima, Amsterdamima, Atlantama i gdje sve ne? Mnogi stanovi još nisu vraćeni a mnogi Banjalukačani se više i ne mogu vratiti jer nemaju ni bosanskog državljanstva. Ko je kriv? Sjećam se prije samo nekih 18 godina kako su nam naši budući političari obećivali da će vratiti Boćnjake iz Turske i vratiti im djedovska bosanska državljanstva. Ne da ih nisu vratili nego su i ove u Bosni u prošlom ratu dobrijem dijelom izgubili. Slučajem kako je penci na osnovu Zakona o sjećanju, daju na Kubi državljanstva Kubancima čiji su pradjedovi nekada davno dođeli iz županije. Nekada su naši političari znali doći u Banja Luku i isporučiti nam "tisuće selama" a vraćali su se sa koferima u kojima su bili naši glasovi. Donosili su prazna obećanja koja su zaboravljali nakon dobre veče u restoranu u Gornjem eheru još iste veče. Više skoro i ne dolaze, jer nikako nismo i ne glasala za njih. Zasto? Pa neka pročitaju ovaj tekst, ali znaju oni to dobro i bez ovoga.

Pomoći nama u Banjoj Luci skoro i da ne dolazi. Izuzetak je Bajram kada se i nas neko sjeti. Molim Allaha, dž. Či, da ih nagradi na tome. Tvrdim da je pomoći bilo više za vrijeme rata fantastičnim angažmanom Merhameta, nego danas. Merhamet je uradio više nego svi boćnjakači političari zajedno, za ostanak i opstanak Boćnjaka Banja Luke. Rijetko se mogla vidjeti takva spremnost na žrtvu i volja za opstanak u nemogućim uslovima.

Danas, 15-tak godina kasnije, ambulanta i kuhinja se bukvalno bore za opstanak i gledajući sve što se dešava oko Bosnalijeka pitam se hoće li se iko sjetiti Boćnjaka Banja Luke kako bi se konačno osigurala redovna opskrba Merhametu najosnovnijim lijekovima. Ljudi su još prilično normalni u kakvom okruženju žive. Boćnjaci koji su ostali u Banjoj Luci trebaju još neki lijek za pritisak, cirkulaciju, srce i želježer. Molim ostale Boćnjake u Federaciji da ih ne odbijaju ako se neko od njih pojavi u jednoj od bolnica u Federaciji jer sa ovakvim penzijama ne možemo si pridružiti ni najobičniji pregled, a bilo kakva operacija je horor na koji ne smjemo ni pomisliti. Pomozite nam dok još imate kome poslati pomoći.

Kako nam se može pomoći

Ali žita nama u ovakvoj situaciji ustvari treba i kako nam se doista može dugoročno pomoći? Mnogo nam je važnije da se uradi nešto strateški za nas jer sami nismo u stanju. Pomozite nam da organizujemo našu želju i obdaničte, pomozite nam da napravimo Medresu u Banjoj Luci. Pomozite nam da na ovaj način dođemo novi ljudi i da opstanu u Banjoj Luci. Nekoliko malih pogona u kojim bi radili Boćnjaci ovoga grada bi znatno poboljšalo situaciju. Prestanimo privati demagođi koji ovačnosti povratka koji je predprogramiran da završi krahom i da samim time obeshrabi i one koji se žele vratiti iz raznih Amerika i Australija sa užitevom koju još imaju. Predložite im boćnjacki biznismeni nešto i udružite sa njima sredstva. Pomozite zajedno sa nama Islamsku zajednicu u Banjoj Luci da se pomakne sa onog nivoa sa kojeg je bila početkom prošlog stoljeća. Počujte nam imame misionare koji žele da se dokažu i čiji želje rad ljudi prepoznati dolaskom u džamije. Mi smo džamije hamani napravili a imami su sada na redu da urade svoj dio posla. Ponekad mislim da naši imami pogrešno shvataju kao svoj primarni zadatok ukop Boćnjaka u Banjoj Luci, čiji se rok rada poklapa sa posljednjom dženazom u Banjoj Luci. Ovde su pozvani prvenstveno da ožive zamrli vjerski život a našalost nisu na visini tog zadatka, bar ako ih se posmatra po broju džematlija u džamiji. Ako smrt posljednjeg Boćnjaka iz džamije bude brža od rezultata njihovog rada onda smo svi definitivno izgubili. Imami su vojnici jednog velikog zadatka koji traje stoljećima, ali našalost mnogi nisu u stanju odgovoriti zahtjevima vremena i okruženja. Ima ih koji misle da su gastarbeiteri u ovome gradu. Morali bi unaprijed znati da silingere niko ne treba i prezreni su. Mi isto tako ne trebamo prazne mejtefe koji ne služe ničemu i

BLUSRCU.BA - Stranica za sve banjalucane sirom svijeta!

<http://blusrcu.ba>

u kojima djeca uÄ•e pjesmice za predstojeÄ•ti mevlud, nego trebamo mejtefe iz kojih Ä•te djeca dolaziti na namaz, jer svrha mejtefa je da pojaÄ•a dÄ¾emati i da popuni upraÄ¾njenja mesta u safu. Mi ne trebamo dÄ¾amije koje se otvaraju samo za akÅ¡am, jaciju, dÄ¾umu i bajram-namaz kao Å¡to je to danas. Imami, biÄ•ete sigurno pitani zaÅ¡to ste samo klanjali dva vakta u dÄ¾ematu? Ne zaboravite na dan kada neÄ•e sluÄ¾iti isprika i kada Ä•ete biti pitani Å¡ta ste uradili? VaÅ¾e je da dÄ¾amije otvorite i pozivate ljudе na pravi put a mi Ä•emo biti pitani jesmo li se odazivali. Nemojte da vas dÄ¾emati svjedoÄ•i protiv vas i ne mislite da se sav dodatni vjerski Å¾ivot svodi na organizovanje bajramskog koncerta u Mejdanu. BoÅ¾njaÄ•ki politiÄ•ari, vaÅ¾ite vaÅ¾e rijeÄ•i i stojte iza njih. Doprinesite lakÅ¡em Å¾ivotu BoÅ¾njaka u Banjoj Luci, jer oni su vam dali povjerenje i ne ostavljajte ih na milost i nemilost neprijatelja.

Lahko je priÄ•ati tirade o Dodiku i svaÄ'ati se preko medija iz Sarajeva, ali znajte da je nakon toga BoÅ¾njacima joÅi teÅ¾e Å¾ivjeti u Banjoj Luci. Pitajmo se, svaki pojedinaÄ•no, Å¡ta smo uradili da onemoguÄ•imo srpski Ä•etniÄ•ki projekat koji i vama i nama kuca na ista vrata. Znajte da je svakodnevni aktivni otpor tome projektu, a nikakvo uljulkivanje kako vaÅ¾a Ä•arÅ¾ija nije direktno ugroÅ¾ena, je jedini garant naÅ¾e opstojnosti u domovini iz koje nas Å¾ele istjerati. Sjetite se naÅ¾ih predaka i njihove reakcije 1737. i nauÄ•imo konaÄ•no lekciju pod naslovom JEDINSTVO. Å to prijeÄ• shvatimo vaÅ¾nost naÅ¾eg jedinstva, tim prije obezbijediÄ•emo naÅ¾oj djeci lakÅ¾u i izvjesniju buduÄ•nost a zemlja iznad nas, veÄ•t sutra kada budemo u kaburu, neÄ•e biti poravnavana kako bi neki iz LaktaÅ¾a Å¾eljeli.

Uz mahsuz selam

T. EFIN

Izvor vijesti: cyberbulevar.com/banjaluka